

Homilie bisschop Van den Hende

Christmamis, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal, Rotterdam

5 april 2023

Jesaja 61, 1-3a, 6a, 8b-9

Apokalyps 1, 5-8

Lucas 4, 16-21

Broeders en zusters in Christus, we hebben het grote evangelieboek hier op een voorname plaats neergelegd. Want we zijn verzameld rond de Heer die het levende Woord is. We hebben naar Hem geluisterd. Hoe Hij in de synagoge spreekt en woorden van bevrijding spreekt. En zegt: Het is in vervulling gegaan, wat Jesaja heeft aangekondigd. “Het Schriftwoord dat gij zojuist gehoord hebt, is thans in vervulling gegaan.” In het evangelie van vandaag staat de Heer in het centrum van het synagoge. De Heer staat altijd in het centrum van onze Kerk. Met het woord van God, van Hem die het levende woord is.

Veel in deze kerk wijst direct naar de persoon van Christus. Het feit dat we rond het altaar verzameld zijn, is niet toevallig door de architect bedacht. Het is het teken dat Christus de hoeksteen is waarop wij kunnen bouwen, de hoeksteen waar wij als Kerk samen op mogen steunen en op mogen rekenen. Niet voor niets dat bij binnenkomst het altaar wordt gekust. Het symbool voor Christus wordt op die manier begroet. Niet voor niets dat we zo een centrale plaats toekennen aan de Heer en zijn woord. De Heer die aanwezig is in het woord van de Schrift. De Heer die aanwezig is in de viering van de eucharistie. En we mogen ook naar Hem verwijzen wanneer wij de andere sacramenten vieren.

Vanavond zullen wij voor die sacramenten, althans voor de meeste ervan, de olie zegenen en wijden. Grote vaten met chrisma, met ziekenolie en met de olie voor de doopleerlingen. Wanneer deze oliën worden gebruikt voor de viering van de sacramenten is het Jezus zelf die in ons leven mag komen met zijn kracht en met zijn liefde. Die in ons leven mag komen met zijn genade en nabijheid. Eén keer per jaar mogen wij ons dan rond die Heer heel bijzonder in onze kathedraal verzamelen bij de christmamis. Ik ben blij dat u met velen gekomen bent om deze eucharistie te vieren rond het levende Woord, rond de Heer die zich geeft in de eucharistie. Die met ons is in de sacramenten.

Broeders en zusters, heel bijzonder wordt in het evangelie duidelijk gemaakt dat Jezus, de Zoon van God, vervuld is van de Heilige Geest. Hij is vol van de Heilige Geest. En die Heilige Geest is te proeven, te horen en te merken wanneer Hij spreekt (Lucas 4, 22), wanneer Hij zijn wonderen en tekenen verricht, wanneer Hij mensen samenbrengt rond het evangelie. Die Heilige Geest, broeders en zusters, heeft de Heer niet alleen voor zichzelf gehouden. Hij heeft ook ons laten delen in de kracht van de Heilige Geest. Als het Pasen is geweest en het Pinksteren wordt, mogen de apostelen en vele anderen bezield worden door de Heilige Geest die de Trooster en de Helper is (Handelingen 2, 1-13; Johannes 20, 22). En ook wij hier samen in de kerk mogen ons verheugen over de kracht van die Heilige Geest (1 Korintiërs 12).

Er zijn onder ons mensen die met Pasen worden gedoopt en gevormd. Ook zij zullen zich dan mogen verheugen over de gaven van de Geest in hun leven. En er zijn ook mensen die al eerder gedoopt zijn, maar die nu zich voorbereid hebben op het sacrament van het vormsel en die op die manier het sacrament van de doop mogen bevestigen: we krijgen de

Geest van de Heer, wij zijn zijn leerlingen en we horen bij Hem. Het is niet vanzelfsprekend, broeders en zusters, dat we hier samen zijn met zovelen. Op vele plaatsen in de wereld bestaat die mogelijkheid niet, omdat kerken kapot zijn geschoten, of omdat je je niet met je geloof op straat mag vertonen. Hier in ons land mag dat wel. En dat is buitengewoon dat wij hier samen met zovelen rond Christus verzameld mogen zijn en deel hebben aan zijn Geest.

We zijn geen toeschouwers die horen hoe Jezus spreekt en hoe Hij handelt, maar we mogen ook zelf deelnemers worden aan de verkondiging van zijn blijde boodschap. En dat doen we op drie manieren. Op de eerste plaats door samen te vieren met de Heer in ons midden. Dat doen we door ons geloof te belijden en het door te geven in catechese en getuigenis, het Woord van de Heer. En dat doen we ook door in zijn naam onze naaste lief te hebben en andere mensen van dienst te zijn. Vieren, leren en verkondigen, en dienen in liefde. Daar hebben we de kracht van de Geest voor nodig. Reken maar niet dat je dat allemaal op eigen kracht kunt volhouden. Want als je viert en als je getuigt en de ander wil dienen, kun je ook tegenslagen tegenkomen die je misschien doen twijfelen. Of die je misschien het gevoel geven geen vruchten te zien. Of die je misschien het gevoel geven: we worden een kleine minderheid, een exotische kleine groep in een moderne samenleving. Broeders en zusters, dan hebben we de Geest nodig, om de lange adem van de Geest die Jezus zo eigen is ook in ons eigen leven te vragen en te ontvangen (cf. Johannes 14, 25-27; 16, 13-15; Galaten 5, 22).

De eenheid van de Kerk, broeders en zusters, is ook zoiets dat niet vanzelfsprekend is. We leven in een tijd, zeker in West-Europa, waarin mensen nogal individueel zijn ingesteld. Waar mensen niet zoveel rekening met elkaar houden. Soms omdat ze dat niet willen. Maar vaak ook wel omdat ze er geen oog meer voor hebben dat je samen op moet trekken, dat je elkaars tochtgenoten bent en elkaars bondgenoten. De eenheid, broeders en zusters, is ook een gave van de Geest. En we mogen daar zuinig op zijn. Niet krampachtig, maar met vertrouwen. En dat is iets wat we ook in deze viering van de Heer mogen horen. Hij die zegt dat Hij de vervulling is van de woorden van Jesaja, Hij die vol is van de Heilige Geest, laat ons delen in die geestkracht om ook op onze beurt te werken aan de verspreiding van zijn blijde boodschap: vieren, verkondigen, dienen. Maar ook waar het gaat om in eenheid te vieren en in eenheid te verkondigen en in eenheid anderen van dienst te zijn. Want de Heer leert dat Hij juist bijeen wil brengen in plaats van mensen tegen elkaar uit wil spelen (cf. Lucas 11, 23). Dat laatste is iets van de duivel. Dat is iets van de kwade machten. De Heer is juist vol van de Heilige Geest om die scheiding, om die partijdigheid, om die verdeeldheid tegen te gaan. Zoals gezegd, onze samenleving is niet automatisch één. Toch mogen we hier in de kerk vragen om de eenheid van de Kerk die we nodig hebben om werkelijk met vrucht te kunnen vieren, met vrucht te kunnen verkondigen en met vrucht ook te kunnen dienen in Jezus' naam.

Wat is er voor die eenheid nodig? Het Tweede Vaticaans Concilie spreekt daar in het document over de Kerk heel uitgebreid over en ook heel hoopvol. Die eenheid is niet een onmogelijkheid. Die eenheid is niet iets waar we steeds op stuk lopen. Maar het is een uitdaging en de opdracht van de Heer zelf. En op de eerste plaats, zegt het Concilie, hebben we daar de Geest voor nodig (Lumen Gentium 14: "Spiritus Christi habentes"). Dat je naar elkaar luistert en met elkaar spreekt. Dat je samen op weg gaat. Maar dat je tegelijkertijd ook je eenheid vindt in het samen vieren van de sacramenten, de liturgie van de Kerk trouw bewaart en die met elkaar ook beleeft als ontmoeting met Christus. Dat je ook de eenheid betracht in de leer en de verkondiging van het evangelie. Niet ieder voor zich, en steeds wat anders, maar met de betrouwbare leer van de Kerk die door de eeuwen heen vanaf de apostelen is verkondigd en is doorgegeven in kracht van de Geest (cf. de tekst van de hernieuwing van de priesterzegen: "betrouwbare beheerders van Gods geheimen"). En ten derde de eenheid met de paus en de bisschoppen. Een drievoudige eenheid van de liturgie, de leer en de gemeenschap. In kracht van de Geest, want die

hebben we daarvoor nodig om met elkaar te vieren en elkaar te bemoedigen op de weg van de eenheid.

Heel bijzonder vandaag mogen wij die eenheid beleven. En kunnen we ook opnieuw ons afvragen: draag ik voldoende bij om die eenheid van de Kerk samen ook waar te maken? Dragen we voldoende bij om in eenheid te vieren en te verkondigen en te dienen? Want dan wordt Christus zichtbaar in ons vieren, in ons getuigenis en ook in onze dienst aan elkaar.

Mogen we zo op weg naar Pasen vertrouwen hebben in de toekomst met God en elkaar vasthouden ook als er verdeeldheid dreigt, elkaar bemoedigen als er somberheid is of teleurstelling en elkaar herinneren aan Christus die de volheid van de Geest bezit en die ons wil laten delen in die kracht van de Helper en de Trooster, die de Geest van de Waarheid is (Johannes 14, 15-17). Opdat wij ook in deze tijd als Kerk in woord en daad kunnen getuigen van de eindeloze liefde van God (cf. Johannes 3, 16-17). Amen.